

IL-QIES – REGOLA TAD-DEHEB

*Sintesi tal-Omelija tal-E.T. Mons. Mario Grech, Isqof ta' Ghawdex,
fil-Festa ta' San Ġużepp, fil-Knisja Arcipretali tal-Qala, il-Ħadd 3 ta' Awwissu 2014*

Il-moderazzjoni hija regola tad-deheb li tgħinna norganizzaw aħjar il-passjonijiet li hemm fina. Meta tkun ikkontrollata, din l-enerġija tibni l-persuna, imma f'każ kuntrarju tista' tkun il-qerda tal-individwu. Il-virtù li tagħti din is-setgħa lill-bniedem tissejjaħ “temperanza”, moderazzjoni jew qies.

Is-sobrietà, li fis-soċjal hemm min isejjilha awsterità, mhix riċetta politika biex is-soċjetà tegħleb il-kriżi ekonomika u lanqas ma hija xi triq biex noħorġu mit-*tunnel* tal-konsumiżmu; imma hija virtù li twitti t-triq biex il-bniedem ikun hieni.

Din il-virtù neħtiġuha bhall-ħobż, għax hemm ir-riskju li nesageraw f'kollox, anki fl-istess heġġa biex inkunu persuni ta' virtù. Fil-fatt, kif jikteb Orazju, *“let the wise man bear the name of fool, and the just of unjust, if he pursues virtue itself beyond the proper bounds”*. Fil-fatt, meta nesageraw fil-manifestazzjonijiet reliġjużi tagħna, aħna nkunu ntebbgħu l-virtù tar-reliġjon! Fil-kamp tal-liġi, hemm l-assjoma *“extreme law, extreme injury”*.

Huwa fatt li hafna drabi l-bniedem huwa bla xabgħa – hemm ċerti aspetti fil-ħajja, bħal fil-każ tal-ikel, flus, unuri, poter, pjaċir, u l-bqija, fejn il-bniedem dejjem jonqsu. Min hu bla rażan qisu bettija bla qiegħ. Għalhekk neħtieġu l-virtù tal-qies li mhux ħlief doża ta' intelligenza fina li tgħinna nintuwixxu u niżnu kliemna u għemilna. Il-moderazzjoni tgħinna nkunu ħielsa għax tippermettilna naghżlu x'għandna nġhidu u xhin għandna nitkellmu.

Fiċ-ċirkustanzi tal-ħajja tal-lum, jidher li jkun jaqblilna jekk nikkunsidraw li nhaddmu l-virtù tat-temperanza fi tliet oqsma partikulari:

- (a) Fil-mod kif nirrelataw mal-ġid materjali. Kemm ix-xehħa u kemm ir-rebġha, żewġ atteġġjamenti li jafu jagħmlulna ħajjitna infern, huma konferma li ma nafux naghmlu uzu moderat mill-flus. L-għerq tal-korruzzjoni hu r-regħba personali jew kollettiva. Min ma jafx ikun moderat fir-relazzjoni tiegħu mal-ġid, faċli jsir ilsir tax-xogħol u għalhekk qatt ma għandu ħin għalih nnifsu, għall-familja u għall-oħrajn.
- (b) Ir-relazzjoni tagħna man-natura tista' tkun aktar meqjusa. Meta nittrattaw l-ambjent bil-moderazzjoni, nevitaw li naghmlu vjolenza lill-ambjent u nuru aktar rispett lejn il-ħolqien. Kull żvilupp li ser jolqot l-ambjent għandu jkun żvilupp sostenibbli. Ir-responsabbiltà ambjentali tgħinna nrażżnu l-abbużi fuq l-ambjent.
- (c) Il-moderazzjoni tgħinna nibnu aħjar ir-relazzjonijiet ta' bejnietna li normalment iserrħu fuq il-kumplimentarjetà sesswali tagħna. Huwa fatt li l-enerġija sesswali hija element essenzjali fir-relazzjonijiet bejn il-persuni. Il-bniedem hu xi haġa aktar mill-“ġisem”. Ikun kuncett dejjaq hafna jekk nirriduċu s-sesswalità għall-pjaċir fiziku. Bis-sesswalità tagħha l-persuna tirrelata ma' persuna oħra sesswalment kumplimentari u flimkien jegħlbu s-solitudni, aktar u aktar jekk frott l-imħabba ta' bejniethom ikun hemm l-ulied.